

Europa Non Stop Never End

KASPER NEFER OLSEN

Europa – en drøm? Nej, dertil har jeg mødt den for tit; og ligger den bag i min bevidsthed, er det ikke for at dukke frem, når jeg sover, men tværtimod for at lede mig, når jeg er vågen. Som den lige linie, jeg altid beskriver, hvor meget jeg end ser mig om og gør udflugter. Jeg har mødt den i Paris og Stockholm, – sågar i Aarhus. Men ikke i Chicago eller Osaka. Man vil allerede have gættet at jeg taler om kærligheden. Alverdens folk kender lysten og begæret; men fra Europa stammer denne særlige lidenskab at holde hen og tænke efter, erindre og håbe, måske fortryde eller tværtimod gøre om. Europa er kærligheden, – og i dén forstand, for min skyld gerne, en drøm. I betydningen, da: en irreal tilstand, *ein anderer Zustand*. Kun i Europa er altid de største idioter ved magten; fordi alle der blot den mindste smule føler kærligheden, hver gang griber for sent til fadet, og står tomhændede tilbage, og er lykkelige dertil. Man vil allerede have gættet at Europa er kvinden og kun findes som gave, hvilket netop igen vil sige: holde hen og tænke efter, erindre... og måske... Kvinden har mange navne: *Europa* er hverken det første eller det. *Eua* er kortere og mere oprindeligt, – fra da det fönikiske H blev en vokal, som det blev i HLLAS; *Maria* er senere, mere komplekst, mere moderne: ikke uden grund er den Europæiske Unions krans af stjerner på azur et Mariasymbol. Europæerne lever i bestandig glemsel af denne kærlighed; men den er ikke desto mindre altid til stede, i Europas byer, ved Europas korsveje, under Europas tage. Usynligt, og oftest umærkeligt. De som bærer den, véd det sjældent selv; og véd de det, vil de være fortvivlede. *Lulu*: den wienneriske Madonna. At europæisk politik altid slår ud i de mest fatale konsekvenser, skyldes dette: at Europas væsen er usynligt,

og ikke kan gøres synligt uden gennem vold, voldtægt. Europa er ikke et hus, og kan ikke „holdes“: økonomi og økologi er lige store trusler mod kærligheden. Europa er ikke hjem, men opbrud: *she's leaving home*. Europa er allevegne, eller rettere: altid andetsteds. Forfatteren drages mod Europa, hvis han ikke bor der, – såvel som hvis han bor der; for *qua* forfatter kan heller ikke han finde hjem i Europa. Litteraturen er europæisk; og for så vidt er, igen, om man vil, det europæiske en drøm, som gerne kan være hele menneskehedens drøm, i en eller flere betydninger, – kun ikke som possessiv genitiv; for menneskeheden findes ikke, og en drøm kan ikke deles. Europa er uden centrum, begribeligvis, eftersom enhver europæisk hovedstad kun er europæisk i det omfang, den forlades. Hvad der i dag er synligt af Athen, Rom, Paris, Berlin, Amsterdam, London, Dublin, New York, har kun navnet og stedet til fælles med Europas virkelige hovedstæder: *le città invisibili*. Dette er som det skal være. Europas arkitekter ryster ikke uden grund på hånden; men Europa ryster aldrig. Selv de største skismer – Hagia Sophia 1054, Wittenberg 1517, Yalta 1945 – har ikke kunnet dele Europa i længden. Europa er en åben mængde: enhver omegn, enhver delmængde af Europa er ligeledes åben. Berlinmuren var, ikke mindre end stalinismens øvrige konstruktioner, en kulisse. Den kolde krig var, fra første færd, en litterær og ikke mindst filmisk fiktion. Også filmen er europæisk, – sålænge den blot undgår nostalgien: Tarkovskij og Kurosawa forfalder i nøjagtigt samme grad som de vil favne Europa, vil synliggøre det usynlige. Det europæiske lys forholder sig ikke simpelthen til mørke som varme til kulde: lyset er hvidt i sit udspring, det være sig den tilfrosne Ladoga-sø eller Buñuels spanske himmel. Lysningen er den europæiske civilisations første gestus: *lucus a non lucendo*. Det europæiske sproglægtskab blev af det 19. årh. misfortolket patriarkalsk og filiatorisk: med overgangen til næste årtusind og genindsættelsen af engelsk i den transversale funktion, som tidligere tilkom latin, bliver det europæiske sprogrums horisontale karakter og oprindelse atter synlig. Nationalismen er et lykkeligt overstået kapitel: *for den der taler alle Sprog, er det jo lige fedt*. At være europæer kræver

sanselighed og ånd: med overgangen til næste årtusind vil det blive tydeligere at dette er én og samme ting.

Delft, 8-9. februar 1996

